

umetnike, da na licu mesta naslikajo naše najlepše pokrajine in mesta. Te slike naj se s barvnimi kamnotskimi razmnože in prodajajo šolam.

Meščanske šole delajo po vsakovrstnih ali tudi nikakršnih načrtih. Višji š. svet naj omogoči, da izidejo v najkrajšem času normalni načrti, enotni za vso državo.

Iz Jugoslavije.

Zakon o narodnih nošah. Pod tem naslovom piše »Narodna Prosveta« sledeče: Projekt zakona v narod. šolama, koji je pre godinu i po dana izradila naročita komisija, odbacen je potpuno i g. ministar prosvete naročitim pismom tražio je od glavnog prosvetnog saveta da izradi nov zakonski projekt. Prosvetni Savet odredio je g. Mih. Stanojevića in g. Ljub. Protića, da prethodno izrade glavne principe, koje treba uneti u novi zakon o nar. školama i uporedio sa tim, da navedu i odredbe pokrajinskog zakonodavstva o tim načelnim stvarima. Čim budu definitivno precizirana glavna načela, na kojima ima počivati novi zakon (s obzirom na odredbe u nacrtu ustava), odmah će se pristupiti izradi celokupnog projekta. Zakon o narod. školama biće medju prvima na dnevnom redu posle ustava.

Proračun prosvetnega ministarstva. Iz Beograda poročajo: Kljub temu, da se je finančni minister resno trudil, da bi se debata o proračunu za leto 1921/22. končala za časa, to je do 20. t. m., je bilo to nemogoče, ker so se doslej vršili šele štirje proračuni. Debata o proračunu ne bo mogla biti končana pred koncem prve polovice maja. Razen proračuna ministarstva za promet je na dnevnem redu sedaj tudi proračun prosvetnega ministarstva, ki znaša skupaj 235.500.000 dinarjev, dočim je znašal lani ta proračun za Srbijo in Črno goro 67.808.852 dinarjev, za ostale pokrajine pa 368.749.707 K. Ta povisek gre večinoma na račun povečanja števila učiteljev in profesorjev. Potem na račun kulturnih in humanitarnih društev in na račun zvišanih subvencij za gledališča. Izdatki za srednješolski in ljudskošolski pouk so bili za več kakor dvojno zvišani. Minister prosvete je v spremnem pismu finančnemu ministru obrazložil te izdatke in izjavil, da so neobhodno potrebni kulturnemu napredku naše mlade države, ki je v tolikih bojih in vojnah precej zaostala v kulturnem oziru. Treba nam je več šol, več učiteljev in več gledališč, katerim ne smemo odrekati važnosti za narodno vzgojo. Razprava o proračunu prosvetnega ministarstva bo trajala najmanj dva do tri dni. Verjetno je, da se ta proračun ne bo skoro nič reducirjal.

Osebná dohodnina. Z ozirom na vedno se ponavljajoča vprašanja, zakaj v aprilu toliko davka, naj služi sledeče pojasnilo: Z aprilom se je uredila dohodnina in invalidski davek po že objavljeni testviči za tekoče kalendarično leto. Pri tem obračunu pa še niso upoštevane vodstvene in opravilne doklade, kakor tudi ne nagrade za meščanske šole. To se uredi naknadno deloma tekoči, deloma prihodnji mesec, kakor tudi dohodnina za preteklo leto. Ker so se pa v l. 1920 pridržavali na osebni dohodnini razmeroma nizki mesečni zneski (največ 25 K), zato se bo vplačilo zaostale dohodnine porazdelilo na več obrokov, da ne bo učiteljstvo nankrat preveč obremenjeno.

Učitelji in vojaška dolžnost. Iz Beograda poročajo: Minister prosvete Pribičević je stavil na seji ministrskega sveta predlog, naj učitelji opravijo svojo vojaško dolžnost med počitnicami. Vojni minister sestavi glede tega načrt, ki se predloži ministrskemu svetu v odobritev.

25letni jubilej je praznoval naš tovariš Jakob Dimnik dne 20. aprila kot občinski svetnik ljubljanski. Ustanovitev III. in IV. mestne deške ljudske šole in meščanskih šol ljubljanskih so bili njegovi referati v občinskem svetu. Vseh teh 25 let je tudi član kuratorija mestnega deškega liceja. Dimnik je bil zastopnik občinskega sveta v mestnem šolskem svetu in zadnji dve leti zastopnik staršev v višjem šolskem svetu.

Iz Radvanja pri Mariboru. (Dopis.) Na petrazredni narodni šoli v Radvanju sta do 15. maja 1921 razpisani v stalno nameščenje 2 službi za učitelja in 2 za učiteljice. Za te službe naj ne prosijo osebe, ki hrepene po mestu in zabavi, temveč one, ki čutijo v sebi zvanje ne samo za dober šolski poduk, temveč tudi za podrobno narodno delo izven šole, kakor n. pr. poduk v goslih in glasovirju, ustanovitev javne šolske knjižnice, prirejanje dramskih predstav, petje, glásba, telovadba, širjenje Jugoslovanske Matice, ustanovitev Ciril-Methodove podružnice, sodelovanje pri občini, posojilnici itd. Te potrebe zahtevajo, da stanujejo učne moči

v Radvanju in ne v mestu. Stik z narodom je tu najnujnejša potreba. Dobrodošel vsakdo, ki čuti v sebi zvanje podobnega dela za narod. — Šolsko vodstvo.

† Josipina Ješovnikova. Dne 6. aprila je umrla v št. Rupertu Sl. g. gospa Josipina Ješovnikova, soproga upokojenega tov. nadučitelja Simona Ješovnika. Bila je 41 let učiteljica ročnih del v št. Rupertu, kjer je neutrudljivo pomagala svojemu soprogu vzgajati mladino domače petrazrednice. Gospa Ješovnikova je podarila svojemu narodu 5 zavednih, nadebudnih otrok, ki so danes — razven v vojni padlega sina Srečkota — vsi v lepih državnih službah. Njeno slovensko srce je nad vse čislalo zlato gostoljubnost, tako na lepem domu »Štrleku« kakor tudi v vinogradih na kraških »Jazbinah«. Bila je velika ljubiteljica prelepega našega slovenskega petja. Kolike hvaležnosti je bila deželna blaga pokojnica v vrstah preprostega naroda, je pokazal nadvse sijajni pogreb dne 9. t. m., kakoršnega še ni videl št. Rupert. V slovo nepozabni pokojnici je govoril ob odprtem grobu župnik g. Ivo Pajtlar. Blagi gospe svetila večna luč.

Vse izprašane otroške vrtnarice v Jugoslaviji naprošam, da pošljejo sigurno svoj natančen naslov na strokovno tajništvo poverjenstva UJU v Ljubljani (Učiteljska tiskarna), in sicer najkasneje do 28. t. m. Ugotoviti je število izprašanih otroških vrtnaric, kar je zelo važno. Priponi naj se na prijavi, je-li otroška vrtnarica nastavljena ali ne. — Minka Kostanjevec, voditeljica deške stanice v Ptuj.

Himen. Tovariš Josip Ambrožič, učitelj na l. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani se je poročil dne 3. t. m. z gospičeno Fani Umbergerjevo, hčerko posestnika v Mokronogu. Bilo srečno!

Poročila se je 7. t. m. tovarišica Leonida Herzogova učiteljica v Ljutomeru z g. Matkom Rauterjem gimnazijskim profesorjem. Novoporočencema — obilo sreče!

Mladina celjske deške osnovne šole je nabrala svojim bratcem in sestricam onkraj zahodne meje znesek 1104 K, ki se je odposlal Jugoslovanski Matici!

Plače državnih nameščencev. Komisija finančnega ministarstva je izdelala načrt naredb za izenačenje plač in pokojnin državnih nameščencev razen ljudskošolskega učiteljstva in profesorjev. Naredba se predloži ministrskemu svetu v odobrenje.

Članarina in darila za učiteljski konvikt. Ljubljanski učiteljski pevski zbor 3175.20 K kot čisti dobiček koncerta z dne 7. aprila. — Ivan Šmajdek s Krtine pri Domžalah, v spomin blage in dobre bote, terce pokojne gospe Neže Tomanove iz Moravč 100 K.

Neodrešena domovina.

r Sežansko učiteljsko društvo je zborovalo dne 10. marca. Na zborovanju je referiral tov. Kenda o izidu deželne učiteljske konference. O reviziji šolske samouprave sta govorila tov. Hreščak in Pahor, ki sta zavzela stališče, kakršno zavzema v tem vprašanju vse učiteljstvo. O zastopstvu v okrajni šolski svet se je učiteljstvo ponovno izreklo, da bo vztrajalo na tem, kar je že sklenilo. Izvoljena sta bila namreč tov. Strekelj in tov. Hreščak; slednjega pa civ. komisariat noče priznati. Učiteljstvo je sklenilo vztrajati in za slučaj ožjih volitev vzajemno pokazati svojo trdno voljo.

r Razpisane službe. Okrajni šolski svet v Pulju je razpisal večje število učiteljskih mest s hrvatskim učnim jezikom in sicer v puljski občini 4 mesta, v vodnjanski občini 3 mesta, v kanfanarski občini 1 mesto, v svetivičenski občini 3 mesta, v barbanski občini 6 mest. Prošnje je vlagati pri puljskem okrajnem šolskem svetu do 30. t. m. — Tovariše, ki bi imeli veselje preizkušati svoje telesne moči v boju s puljskimi fašisti, opozarjamo na tozadevni razpis in priporočilo v »Jutru« z dne 14. t. m. ozir. v »Slov. Narodu« istega dne.

r Zborovanje društva »Unione magistrale giuliana« v Trstu. V dne 11. in 12. marca t. l. je zborovala v Trstu zveza italijanskega nacionalistično-liberalnega učiteljstva Julijske Benečije. Zborovanja so se udeležili odposlanci vseh deželnih učit. društev in svoja zastopnika je poslalo tudi osrednje društvo iz Rima. Na dnevnem redu je bila, poleg drugih, tudi točka o gospodarskih in moralnih zahtevah učiteljskega stanu, dalje točka o bodoči preuredbi šolstva zasledenega ozemlja. Stališče, ki so ga zavzeli zborovalci, je razvidno iz obširnega dnevnega reda, ki ga navajamo v skrajšani obliki: V oči-

gled najni potrebi, da se deželna zakona Istre (iz l. 1908.) in Goriške (iz l. 1906.) nanovo preurede v smislu popolnega izenačenja učiteljskega stanu z drugim, z enakovrednimi nauki opremljenim deželnim uradništvom, se zahteva, da se 1. priznajo meščanskošolskemu učiteljstvu na deželi iste pravice, kot jih ima v Trstu; 2. gnotni položaj učnega osebja ženskega spola naj se izenači z moškim; 3. pokojninsko vprašanje službojočega učiteljstva naj se uravna po novih preuredbah; 4. da se do popolne izvršitve teh učiteljskih postulatov, dovolijo učiteljstvu primerni predujmi na račun končne ureditve, in sicer a) učnim osebam brez družine predujem mesečnih 100 lir; b) oženjencem obremenjenim z 2 osebama mesečnih 150 lir; c) oženjencem s 3 ali več osebami mesečnih 200 lir. Ta predujem naj se meščanskošolskemu učiteljstvu z izpitom zviša za 50%, onemu brez izpitov za 40%. Vsi poviški naj imajo veljavo od januarja 1921. — Glede preuredbe šolstva so se zborovalci, videč stanje, v katero je zašlo šolstvo Julijske Benečije po krivdi nesposobnosti vladnih krogov, izrekli za rešitev tega važnega vprašanja od strani učiteljstva samega. V to svrhu pozivajo osrednje vodstvo v Rimu, da ustanovi v okrilju organizacije poseben odbor pomnožen s šolniki iz krajev Julijske Benečije, ki naj po temeljitem proučenju italijanskih in avstrijskih šolskih zakonov končno veljavno uredi šolstvo v modernem duhu. Pri tem delu naj velja načelo, da je vzeti iz obojih šolskih zakonodaj, kar je dobrega in to uveljaviti po vsej državi. To delo bo mogoče ustvariti na uverjenju zborovalcev najkasneje do decembra letošnjega leta.

Književnost in umetnost.

Novi moški zbori. Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« je založilo »Pet veselih pesmi« Emila Adamiča. Vsebine: Ivo Peruzzi: Fantovska, Ivo Peruzzi: Za plotom, Ivo Peruzzi: V jutru, Cvetko Golar: Ali ne izbaja jasna zamlja?, Cvetko Golar: Mlada pesem. Cena partituri 5 dinarjev. Dobi se pri društvu in v vseh ljubljanskih knjigarnah (tudi v učiteljski). Pevskimi društvom in pevcem te vesele lepe in netežke moške zборе najtopleje priporočamo v nakup.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Marica II.: Pričakovali smo stvarnega odgovora na članek, ki ga je priobčil »odsek za srbohrvaščino« v št. 15. našega glasila, a to vaš odgovor ni, vsled česar ga nismo mogli sprejeti v list.

Vse sotrudnike prosimo maloga potrpljenja.

Odgovorni urednik:

Franc Štrukelj.

Last in založba UJU — poverjeništvu Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

RAZPIS SLUŽB.

Na javnih mestnih osnovnih in meščanskih šolah v Ljubljani razpisuje se vsled privolila vrh. šolskega sveta z dne 5. aprila 1921 pod št. 4282 šestoro kreiranih učnih mest za srbohrvaščino v stalno nameščenje, in sicer: troje za učitelje in troje za učiteljice. Prosilci in prosilke za omenjene službe morajo biti usposobljeni (usposobljene) iz srbohrvaščine kot učnega jezika. Pravilno opremljene prošnje je po predpisani službeni poti vlagati pri podpisnem mestnem šolskem svetu najkasneje do 12. maja 1921.

Mestni šolski svet ljubljanski,
dne 9. aprila 1921.

Večletno jamstvo!

Ugodni plačilni pogoji!

Tvrđka JOSIP PETELINC

LJUBLJANA — Sv. Petra nasip št. 7

Na veliko!

se priporoča kot **edina tovarniška zaloga** šivalnih strojev **Gritzner** v vseh opremah. Material in izvršba **predvojna**. Istotam se dobivajo igle, strojni deli za vse sisteme strojev, strojno olje, toaletne potrebščine, modno blago in galanterija. — Sprejemajo se tudi vsakovrstna strojna popravila.

Na malo!

Ljubljana — Sv. Petra nasip št. 7 (tik gostilne »Pri fajmoštru«.)

Večletno jamstvo!

Ugodni plačilni pogoji!

ČEVLJI najlepše oblike in ČEVLJI najboljše kakovosti

Dragotin Roglič, Maribor, Koroška cesta 19. Telefon 157.

Cenik franko zavoj in poština: veljaven od 1. marca 1921 naprej do preklica.

moški, chevreau z robom	črni	rujavi	moški, kravina s kopicami in podkvmi	črni	rujavi
boks z robom	K 570—	—	gojzerski hribovci	500—	515—
boks z robom, polov.	580—	620—	ženski, boksi z lak-kapico in robom	615—	—
za štrpaco:			teletina z robom (štrpaci)	470—	510—
moški, teletina, brez kopic, okovani	495—	—	belo platno: visoki K 410—, polovičarji K 370—, izrezani z zapono K 340—	—	—
pitling z robom	—	535—			
pitling okovani z žebli	—	535—			
kravina z robom	495—	—			
kravina brez kopic, okovani z žebli	—	530—			

Naročila po pošti se izvršijo najvestneje in se odpremi blago isti dan po povzetju.

Za najvestnejšo izdelavo jamčim in prevzamem predčasne defekte v brezplačno popravilo.

Vsi izdelki so najboljše ročno delo iz lastne delavnice.

Učiteljska knjigarna v Ljubljani

priporoča naslednje nove knjige:

Dolina solz

E. Gangl, tri enodejanke: I. Dva svetova, II. Dediščina, III. Trpini. Trdo vez. K 18.—

Otroški oder

Drugi predelani natis. Sestavila Marica Gregoričeva (Stepančičeva). Igrice za mladino, otroških vrtec in ljudskih šol. Broš. K 16.—

H. PODKRAJŠEK:

Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte. Broš. 12 K.

Namen, razvoj in organizacija obrtnega in strokovnega šolstva drugod in pri nas.

Spisal MIHAEL PRESL, prof. na državni obrtni šoli v Ljubljani, broš. K 14.—